

ham 20,000 Rbd., dernæst sætter den i Drift og faaer af samme en aarlig Indtægt af 2000 Rbd., da vil man taxere og vurdere den med Hensyn til Laan af Umyndiges Midler ikke efter den Indtægt, den giver, nemlig 2000 Rbd., men man vil sige: denne Mølle har kostet at opføre 20,000 Rbd., og dette vil man taxere dens Værdi for i Handel og Wandel, men ikke for 50,000 Rbd., uagtet den giver en aarlig Nettoindtægt af 2000 Rbd., og der efter vil man da som Maximum for Laanets Størrelse tage to Trediedele af de 20,000 Rbd., men ikke af de 50,000 Rbd.

Det er iblandt de mange væsentlige Forrettigheder, som den nærværende Lov vil give Møllerne, ikke en af de uvæsentligste, at de kunne forhindre nye Møllers Anlæg i 15 Aar. Disse 15 Aar har Udvalget valgt, ikke alene for at det skulde blive dem muligt, ved Forbedring af deres Bærker at kunne imødegaae Concurrencen; nei, Udvalget har ogsaa valgt dette Tal, fordi man fandt, at Billighed talte for, at man behandler Møllerne med saa stor Lempelse, som muligt, og ogsaa for, at det kunde blive muligt for Møllerne, i disse 15 Aar at opføre nye Møller paa de Steder, som de ventede, eller som det var rimeligt, at Andre vilde kunne faste deres Dine paa, for der at opføre Møller, og jeg maa være aldeles enig med den høitærede Indenrigsminister i, at det i flere Tilfælde vil vise sig, at Møllere, der ikke selv kunne overkomme at bekoste Anlægget af nye Møller, da ville sælge Retten til at opføre en saadan ny Mølle til en eller anden Trediemand, og den Fordeel, de deraf ville have, ville de dele imellem sig, og den troer jeg ogsaa man bør give dem, og den ville de altfaa have i 15 Aar. Alt Bevillingsvæsen er vilkaarligt og har sine store Misligheder, idet man i det enkelte Tilfælde let gjør Andre Uret; dette er ganske vist, og det er derfor, troer jeg, et stort Fortrin ved Loven, at den udelukker, saavidt muligt, Bevillingssystemet, ialtsald ved Næringens fuldstændige Frigivelse. — Der er af min ærede Nabo til Benksee (M. P. Bruun) yttret, at han ikke kunde gaae ind paa Forslaget om de 15 Aar, men jeg vil haabe, at han alligevel vil gjøre det (Munsterhed). Jeg troer, som jeg har tilladt mig

at anføre, at Møllerne have et billigt Krav paa, at man ikke gaaer dem for nær, og det er heller ikke en let Sag at løse og oversee et Forhold, som Møllernes, der er udbredt over hele Landet, uagtet jeg er temmelig nøie bekendt med disse Forhold, idetmindste i flere Egne. Jeg for mit Vedkommende er særdeles stemt for disse 15 Aar, og i alle Tilfælde forekommer det mig, at, naar der er givet en Tidsfrist af 10 Aar for Bagerne, saa er 15 Aar ikke en for lang Tid for Møllerne. — Det er anført, at det vilde være ubilligt og uretfærdigt, naar Møllestylden ikke skulde hæves strax, og at det forøvrigt er urigtigt, at Møllestylden ikke er bragt i Forslag at skulle hæves; men jeg troer, at man dog deri ikke er saa ganske billig mod Lovudkastet, thi Møllestylden er en Byrde, væsentligt lagt paa Næringen, og efter Lovforslaget skal denne Afgift fordeles paa de Møllere, som komme til at deeltage i Næringen. Imidlertid erkender og indrømmer jeg villigt, at det er billigt, rigtigt og retfærdigt, at Møllestylden hæves, naar Møllenæringen bliver fri, og det er ogsaa derfor, at jeg i Forbindelse med 2 andre ærede Medlemmer af Udvalget har tilladt mig at stille det Forslag, at ved Møllenæringens aldeles Frigivelse skal ogsaa Møllestylden bortfalde. Det er anført af en anden æret Taler, at den Omstændighed, at Møllerne ere ansatte til Bygningsafgift, viser, at Møllestylden er en fast Eiendomsafgift; jeg troer, at det omtrent var Mening (Orsted: Nei, det var Bankhæftelsen!). Det var ikke den ærede 5te Landssthingsmand for 1ste Kreds (Orsted), som jeg sigter til; men det forekommer mig dog, at denne Slutning ikke er aldeles rigtig. Bygningsafgiften er, som de fleste af de Herrer vistnok vide, lagt paa de fleste Næringsbrug, og hiin Slutning maatte derfor jo ogsaa gjælde med Hensyn til den Haandværksdrift paa Landet, som er sat i Bygningsafgift; men man kan dog derfor ikke sige, at Retten til Haandværksdrift er en fast Eiendomsret. Den samme ærede Landssthingsmand, til hvem jeg sigtede, nemlig den 2den Landssthingsmand for 8de Kreds (Lang), anførte ogsaa, at der vilde opstaa Møllepeculanter, og at disse Møllepeculanter ogsaa op-